

Συλλογή της Νομολογίας

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 14ης Μαΐου 2019*

«Προσφυγή ακυρώσεως – Πρόσβαση στα έγγραφα – Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 – Έγγραφα σχετικά με διαδικασία που κίνησε η Επιτροπή εις βάρος κράτους μέλους – Έγγραφα προερχόμενα από την προσφεύγουσα – Αίτηση τρίτου για πρόσβαση – Αρχική απόφαση περί παροχής μερικής προσβάσεως – Προσφυγή άνευ αντικειμένου – Απαράδεκτο»

Στην υπόθεση T-422/18,

Régie autonome des transports parisiens (RATP), με έδρα το Παρίσι (Γαλλία), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους E. Morgan de Rivery, P. Delelis και C. Lavin, στη συνέχεια από τους P. Delelis και C. Lavin, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους A. Buchet, W. Möll και C. Ehrbar,

καθής,

με αντικείμενο προσφυγή, δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως της Γενικής Διευθύνσεως Κινητικότητας και Μεταφορών της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2018, επί αιτήσεως περί παροχής προσβάσεως σε έγγραφα που προέρχονται από την RATP, κατά το μέτρο που με την εν λόγω απόφαση παρέχεται μερική πρόσβαση στα έγγραφα αυτά,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Frimodt Nielsen, πρόεδρο, V. Kreuschitz (εισηγητή) και N. Róŕtorak, δικαστές,

γραμματέας: E. Coulon

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Στις 19 Δεκεμβρίου 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

σ. 43), αίτηση περί παροχής προσβάσεως σε διάφορα έγγραφα, καταχωρισθείσα υπό τον αριθμό πρωτοκόλλου GESTDEM 2017/7530 (στο εξής: αρχική αίτηση προσβάσεως), η οποία αφορούσε, μεταξύ άλλων, τρία έγγραφα (στο εξής: επίδικα έγγραφα) τα οποία είχαν συνταχθεί από την προσφεύγουσα, τη Régie autonome des transports parisiens (RATP).

2 Τα επίδικα έγγραφα είναι τα εξής:

- μία επιστολή της 21ης Μαΐου 2012 του προέδρου-διευθύνοντος συμβούλου της προσφεύγουσας προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής·
- μία επιστολή της 22ας Μαΐου 2012 του προέδρου-διευθύνοντος συμβούλου της προσφεύγουσας προς τον γενικό διευθυντή της Γενικής Διευθύνσεως (ΓΔ) «Κινητικότητας και Μεταφορών» της Επιτροπής (στο εξής: ΓΔ Move)·
- μία επιστολή της 28ης Μαρτίου 2013 του προέδρου-διευθύνοντος συμβούλου της προσφεύγουσας προς τον αντιπρόεδρο της Επιτροπής.

3 Στις 5 Μαρτίου 2018, η ΓΔ Move εξέδωσε και κοινοποίησε στον συντάκτη της αρχικής αιτήσεως προσβάσεως (στο εξής: αιτών την πρόσβαση), με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής και με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, απόφαση με την οποία του χορήγησε μερική πρόσβαση στα επίδικα έγγραφα (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Επιπλέον, επισύναψε στην προσβαλλόμενη απόφαση μια συνοπτική έκδοση των επίδικων εγγράφων.

4 Στις 19 Μαρτίου 2018, ο αιτών την πρόσβαση απηύθυνε, στη γενική γραμματεία της Επιτροπής, επιβεβαιωτική αίτηση περί παροχής προσβάσεως στα επίδικα έγγραφα, σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού 1049/2001 (στο εξής: επιβεβαιωτική αίτηση προσβάσεως).

5 Στις 20 Απριλίου 2018, η ΓΔ Move ενημέρωσε τον αιτούντα την πρόσβαση ότι είχε υποπέσει σε σφάλμα κατά την αποστολή της προσβαλλόμενης αποφάσεως και ότι τα επίδικα έγγραφα δεν έπρεπε να είχαν κοινοποιηθεί σε αυτόν. Η ΓΔ Move ζήτησε από τον αιτούντα την πρόσβαση να μην εκτυπώσει, αποθηκεύσει ή χρησιμοποιήσει τα επίδικα έγγραφα και να καταστρέψει τα μηνύματα που του είχαν αποσταλεί προηγουμένως.

6 Στις 25 Απριλίου 2018, η ΓΔ Move ζήτησε από τον αιτούντα την πρόσβαση να υπογράψει δήλωση στην οποία να δηλώνει ότι δεσμευόταν, πρώτον, να μη χρησιμοποιήσει, κοινοποιήσει, ανταλλάξει, αντιγράψει και επεξεργασθεί τις συνοπτικές εκδόσεις των επίδικων εγγράφων που κοινοποιήθηκαν στις 5 Μαρτίου 2018 ή το περιεχόμενό τους, δεύτερον, να μη δημοσιοποιήσει το περιεχόμενό τους και, τρίτον, να καταστρέψει κάθε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή των επίδικων εγγράφων. Την ίδια ημέρα, ο αιτών την πρόσβαση επέστρεψε τη δήλωση υπογεγραμμένη.

7 Στις 27 Απριλίου 2018, κατά την ανάγνωση της απαντήσεως της Επιτροπής στις ερωτήσεις που είχε θέσει ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων που η Επιτροπή κίνησε στις 23 Απριλίου του ιδίου έτους και η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως T-250/18 R και αφορούσε επίσης το ζήτημα της δημοσιοποιήσεως των επίδικων εγγράφων κατόπιν προγενέστερης αιτήσεως προσβάσεως, η προσφεύγουσα έλαβε γνώση της αρχικής αιτήσεως προσβάσεως καθώς και της εσφαλμένης κοινοποιήσεως από την Επιτροπή στον αιτούντα την πρόσβαση μιας συνοπτικής εκδόσεως των επίδικων εγγράφων.

8 Στις 4 Μαΐου 2018, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ της προσφεύγουσας και της Επιτροπής, στη διάρκεια της οποίας η προσφεύγουσα ζήτησε από την Επιτροπή να της κοινοποιήσει το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 5ης Μαρτίου 2018 που είχε απευθύνει στον αιτούντα την πρόσβαση καθώς και τα έγγραφα που είχε αποστείλει σε αυτόν την ίδια ημέρα.

- 9 Στις 23 Μαΐου 2018, η προσφεύγουσα επανέλαβε εγγράφως το αίτημά της να λάβει αντίγραφο του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 5ης Μαρτίου 2018, καθώς και το σύνολο των εγγράφων, συμπεριλαμβανομένων των επίδικων εγγράφων, που είχαν αποσταλεί στον αιτούντα την πρόσβαση.
- 10 Στις 7 Ιουνίου 2018, ο γενικός γραμματέας της Επιτροπής εξέδωσε απόφαση κατόπιν της επιβεβαιωτικής αιτήσεως προσβάσεως (στο εξής: απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018) (βλ. σκέψη 4 ανωτέρω). Με την απόφαση αυτή, ο γενικός γραμματέας της Επιτροπής αρνήθηκε να δημοσιοποιήσει τα επίδικα έγγραφα με το επιχείρημα ότι η δημοσιοποίησή τους έθιγε τις δικαστικές διαδικασίες που βρίσκονταν σε εξέλιξη στις υποθέσεις T-250/18, RATP κατά Επιτροπής, και T-250/18 R, RATP κατά Επιτροπής.
- 11 Στις 12 Ιουνίου 2018, η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα την προσβαλλόμενη απόφαση, τον κατάλογο των 27 εγγράφων που η Επιτροπή διαπίστωσε ότι αφορούσε η αρχική αίτηση προσβάσεως καθώς και τα επίδικα έγγραφα όπως αυτά είχαν αποσταλεί στον αιτούντα την πρόσβαση.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 12 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 6 Ιουλίου 2018, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 13 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 11 Οκτωβρίου 2018, η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου βάσει του άρθρου 130 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου. Η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της ενστάσεως αυτής στις 24 Νοεμβρίου 2018.
- 14 Με το δικόγραφο της προσφυγής, η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέτρο που παρέχει πρόσβαση στα επίδικα έγγραφα·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 15 Με την ένσταση απαραδέκτου, η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να κηρύξει απαράδεκτη την προσφυγή ακυρώσεως λόγω του ελλείψεως αντικειμένου·
 - επικουρικός, να κηρύξει απαράδεκτη την προσφυγή ακυρώσεως λόγω ελλείψεως έννομου συμφέροντος·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.
- 16 Με τις παρατηρήσεις της επί της ενστάσεως απαραδέκτου, η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την ένσταση απαραδέκτου·
 - να κάνει δεκτή την προσφυγή της·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 17 Δυνάμει του άρθρου 130, παράγραφοι 1 και 7, του Κανονισμού Διαδικασίας, εάν ο καθού υποβάλει σχετικό αίτημα, το Γενικό Δικαστήριο δύναται να αποφανθεί επί του απαραδέκτου ή της αναρμοδιότητας, χωρίς να εισέλθει στην ουσία της υποθέσεως. Εν προκειμένω, καθόσον η Επιτροπή ζήτησε να ληφθεί απόφαση επί του απαραδέκτου, το Γενικό Δικαστήριο, εκτιμώντας ότι έχει επαρκώς διαφωτισθεί από τα στοιχεία της δικογραφίας, αποφασίζει να αποφανθεί επί του συγκεκριμένου αιτήματος χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία.

Επί του παραδεκτού της ενστάσεως απαραδέκτου

- 18 Κατά την προσφεύγουσα, ένσταση απαραδέκτου λόγω ελλείψεως αντικειμένου μπορεί να θεμελιωθεί μόνο στο άρθρο 130, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας. Δεδομένου ότι η Επιτροπή με την ένσταση απαραδέκτου δεν επικαλέστηκε το άρθρο 130, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η ένσταση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.
- 19 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή, προς στήριξη της ενστάσεως απαραδέκτου, δεν ισχυρίζεται ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου κατά τη διάρκεια της δίκης, αλλά ότι η προσφυγή στερείτο αντικειμένου κατά την ημερομηνία ασκήσεώς της. Κατά το άρθρο 130 παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο καθού μπορεί να ζητήσει από το Γενικό Δικαστήριο να κρίνει επί του απαραδέκτου χωρίς να εισέλθει στην ουσία της υποθέσεως, η δε έλλειψη αντικειμένου της προσφυγής κατά την ημερομηνία ασκήσεώς της συνιστά λόγο απαραδέκτου.
- 20 Επιπλέον, και εν πάση περιπτώσει, κατά το άρθρο 129 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αυτεπαγγέλτως, αφού ακούσει τους κύριους διαδίκους, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη επί των λόγων απαραδέκτου δημοσίας τάξεως. Δεδομένου ότι το απαράδεκτο προσφυγής λόγω ελλείψεως αντικειμένου κατά την ημερομηνία ασκήσεώς της συνιστά λόγο απαραδέκτου δημοσίας τάξεως, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί αυτεπαγγέλτως επί του συγκεκριμένου ζητήματος.
- 21 Επομένως, η προσφεύγουσα κακώς υποστηρίζει ότι η ένσταση απαραδέκτου που προβάλλει η Επιτροπή είναι απαράδεκτη.

Επί του βασίμου της ενστάσεως απαραδέκτου

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 22 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη στον βαθμό που αφορά πράξη η οποία δεν υφίστατο πλέον κατά την ημερομηνία ασκήσεώς της. Κατά την Επιτροπή, η προσβαλλόμενη απόφαση αντικαταστάθηκε εξ ολοκλήρου από την απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018, η οποία ελήφθη κατόπιν υποβολής της επιβεβαιωτικής αιτήσεως προσβάσεως. Η θέση του θεσμικού οργάνου καθορίστηκε οριστικά με την απόφαση αυτή.
- 23 Κατά την Επιτροπή, η προσφυγή που ασκήθηκε από την προσφεύγουσα στις 6 Ιουλίου 2018 στερείται αντικειμένου, διότι αποσκοπεί στην ακύρωση νομικής πράξεως η οποία δεν υφίστατο ήδη από τις 7 Ιουνίου 2018, ημερομηνία κατά την οποία αντικαταστάθηκε από την απόφαση που η Επιτροπή εξέδωσε την ίδια ημέρα απαντώντας στην επιβεβαιωτική αίτηση προσβάσεως. Επομένως, ανεξαρτήτως του αν υφίσταται έννομο συμφέρον, η ίδια η αιτία της ένδικης διαδικασίας που κίνησε η προσφεύγουσα δεν υφίστατο κατά το χρονικό σημείο καταθέσεως του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου. Η Επιτροπή φρονεί, επίσης, ότι η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 στερεί από τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας κάθε αξία, δεδομένου ότι, επί της ουσίας, με την εν λόγω απόφαση, η Επιτροπή αρνήθηκε πλήρως την πρόσβαση στα επίδικα έγγραφα.

- 24 Επικουρικώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υπό κρίση προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη, στο μέτρο που, κατά τον χρόνο ασκήσεως της υπό κρίση προσφυγής, η προσφεύγουσα δεν είχε έννομο συμφέρον να προσφύγει κατά της προσβαλλόμενης απόφασης, διότι η εν λόγω απόφαση είχε από μακρού παύσει να παράγει αποτελέσματα ως προς αυτήν.
- 25 Η Επιτροπή δεν αρνείται ότι, εσφαλμένως, διαβίβασε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στις 5 Μαρτίου 2018, τα επίδικα έγγραφα, στις συνοπτικές εκδόσεις τους, προς τον αιτούντα την πρόσβαση και ότι δεν θα έπρεπε να το είχε πράξει. Ωστόσο, υποστηρίζει ότι, μόλις διαπιστώθηκε το σφάλμα, κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου αυτό να μην έχει καμία επίπτωση ως προς την προσφεύγουσα. Κατά την Επιτροπή, η ενέργεια αυτή αποδείχθηκε αποτελεσματική, δεδομένου ότι ο αιτών την πρόσβαση δεσμεύτηκε, εγγράφως, να μην κάνει χρήση των επίδικων εγγράφων και να διαγράψει πλήρως κάθε ίχνος τους, γραπτό ή ηλεκτρονικό. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα γνώριζε καλά το περιεχόμενο των συγκεκριμένων γραπτών δεσμεύσεων, δεδομένου ότι είχε στην κατοχή της το έγγραφο που τις περιείχε ήδη από τα τέλη Απριλίου 2018.
- 26 Η Επιτροπή εκτιμά, επομένως, ότι η προσφεύγουσα κακώς υποστηρίζει, αφενός, ότι τα επίδικα έγγραφα, στις συνοπτικές εκδόσεις τους, είναι προσβάσιμα *erga omnes* και, αφετέρου, ότι αυτή είχε έννομο συμφέρον κατά τον χρόνο ασκήσεως της υπό κρίσης προσφυγής, ενώ πριν από δύο και πλέον μήνες η προσβαλλόμενη απόφαση είχε παύσει να παράγει οποιοδήποτε αποτέλεσμα ως προς αυτήν. Κατά την Επιτροπή, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, αλλά δεν αποδεικνύει, ότι τα επίδικα έγγραφα μπορούσαν «δυσνητικά» να βρίσκονται στα χέρια των ανταγωνιστών της.
- 27 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι έννοιες του αντικειμένου της δίκης και του έννομου συμφέροντος συμπίπτουν, δεδομένου ότι το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος πρέπει, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της προσφυγής, να υφίσταται κατά τον χρόνο ασκήσεώς αυτής, άλλως η προσφυγή είναι απαράδεκτη. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα εξετάζει από κοινού τις δύο ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή.
- 28 Καταρχάς, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παράγει αυτοτελείς και συγκεκριμένες έννομες συνέπειες. Συναφώς, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι είναι ο συντάκτης των επίδικων εγγράφων και ότι, εξ αυτού του λόγου, η πράξη της διαβίβασεως των εν λόγω εγγράφων μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης παρήγε αποτελέσματα ως προς αυτήν. Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η Επιτροπή απευθύνθηκε στον αιτούντα την πρόσβαση προκειμένου να του ζητήσει να μην εκτυπώσει, αποθηκεύσει ή επεξεργαστεί τα εν λόγω έγγραφα, τα οποία του είχαν αποσταλεί λόγω σφάλματος, μόνον επτά εβδομάδες μετά την κοινοποίηση των επίδικων εγγράφων στις 5 Μαρτίου 2018. Η αίτηση αυτή, με ημερομηνία 20 Απριλίου 2018, συμπληρώθηκε στις 25 Απριλίου 2018 και οδήγησε την ίδια ημέρα, στην ανάληψη, εκ μέρους του αιτούντος την πρόσβαση, της δεσμεύσεως να μην χρησιμοποιήσει ή διαδώσει τις πληροφορίες που περιέχονται στα επίδικα έγγραφα. Από τα στοιχεία αυτά η προσφεύγουσα συνάγει ότι, επί επτά εβδομάδες, η διάδοση των πληροφοριών που περιέχονται στα επίδικα έγγραφα είχε ισχύ *erga omnes* και πρέπει να εξομοιωθεί με «πραγματική κατάσταση» και ότι, ως εκ τούτου, η κατάσταση αυτή έχει επιζήμιες συνέπειες οι οποίες θα εξακολουθήσουν να επηρεάζουν κατά τρόπο αδιαμφισβήτητο τα συμφέροντά της.
- 29 Κατά την προσφεύγουσα, η προσβαλλόμενη απόφαση παρήγαγε έννομα αποτελέσματα ως προς αυτή, διότι, αφενός, η δήλωση του αιτούντος την πρόσβαση της 25ης Απριλίου 2018 δεν αναιρεί την ισχύ *erga omnes* της δημοσιοποίησεως των επίδικων εγγράφων κατά τη διάρκεια των επτά εβδομάδων πριν από την ανάληψη της δεσμεύσεως που περιλαμβάνεται στην εν λόγω δήλωση και, αφετέρου, η εν λόγω δήλωση καθώς και η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 δεν μπορούσαν να έχουν δεσμευτική ισχύ παρά μόνον έναντι της Επιτροπής και του αιτούντος την πρόσβαση. Κατά την προσφεύγουσα, στη διάρκεια της προαναφερθείσας περιόδου των επτά εβδομάδων, τα επίδικα έγγραφα πέρασαν στα χέρια ανταγωνιστών και χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων οι οποίες κατέληξαν στην υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων πανομοιότυπων με αυτά που τέθηκαν στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Mobit* και *Autolinee Tuscany* (C-350/17 και C-351/17). Μολονότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να εκτιμήσει την έκταση μιας τέτοιας διαδόσεως, εντούτοις,

υποστηρίζει ότι η αρχή της χρηστής διοικήσεως επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να διερευνήσει τη χρήση των επίδικων εγγράφων από τον αιτούντα την πρόσβαση, προκειμένου να άρει, στο μέτρο που τούτο είναι αναγκαίο και εφόσον θεωρηθεί δυνατό, την *de facto erga omnes* ισχύ της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Κατά την προσφεύγουσα, τα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή για την αποκατάσταση του σφάλματός της, προφανώς, δεν είναι ικανά να θεραπεύσουν μια κοινοποίηση της οποίας η ισχύς *erga omnes* ήταν δεδομένη και οριστική. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι με την απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 η Επιτροπή αποφάσισε να μην δημοσιοποιήσει τα επίδικα έγγραφα, στον βαθμό που η δημοσιοποίηση αυτή θα έθιγε τις ένδικες διαδικασίες που είχαν κινηθεί κατά της Επιτροπής στις υποθέσεις T-250/18 R και T-250/18, όχι μόνο δεν αντιμετωπίζει τα αποτελέσματα *erga omnes* της δημοσιοποίησεως, αλλά επιβεβαιώνει ότι η δημοσιοποίηση, καθόσον είχε ήδη προκαλέσει παρεμβάσεις στις εν λόγω δικαστικές διαδικασίες, έπρεπε να εξετασθεί ως παράγοντας που θα μπορούσε να προκαλέσει περαιτέρω παρεμβάσεις στο μέλλον. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι εξακολουθεί να έχει συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

- 30 Δεύτερον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 δεν μπορούσε να εξαφανίσει και να αντικαταστήσει την προσβαλλόμενη απόφαση, καταρχάς, διότι με την απόφαση αυτή έγινε δεκτή η *erga omnes* δημοσιοποίηση των επίδικων εγγράφων κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της 5ης Μαρτίου και της 25ης Απριλίου 2018. Η προσβαλλόμενη απόφαση εξακολουθεί να παράγει έννομα αποτελέσματα, στον βαθμό που τα επίδικα έγγραφα που διαβιβάστηκαν σε τρίτους από τον αιτούντα την πρόσβαση είναι δυνατόν να εξακολουθούν να διαβιβάζονται περαιτέρω σε άλλους τρίτους από τους τρίτους οι οποίοι πρώτοι έλαβαν νομίμως στην κατοχή τους τα έγγραφα αυτά, ενώ η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 δεν μπορεί να αναιρέσει το γεγονός αυτό. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 δεν μπορούσε να εξαφανίσει και να αντικαταστήσει την προσβαλλόμενη απόφαση, συν τοις άλλοις επειδή η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 αποσκοπούσε στη διαμόρφωση της οριστικής θέσεως της Επιτροπής επί της αρχικής και της επιβεβαιωτικής αιτήσεως προσβάσεως ως προς τον αιτούντα την πρόσβαση. Οι επικοινωνίες της Επιτροπής με τον αιτούντα την πρόσβαση στις 20 και 25 Απριλίου 2018 είχαν περιορισμένο αντίκτυπο όσον αφορά τη μελλοντική διαβίβαση των επίδικων εγγράφων σε τρίτους από τον αιτούντα την πρόσβαση, δεδομένου ότι δεν είχαν κανέναν αντίκτυπο στην προηγούμενη χρήση των εν λόγω εγγράφων από τον αιτούντα την πρόσβαση ή από τρίτους που θα μπορούσαν να τα χρησιμοποιήσουν ακόμη και σήμερα.
- 31 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αντικαταστάθηκε από την απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018, η ίδια εξακολουθεί να έχει έννομο συμφέρον να προσφύγει κατά της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει συναφώς ότι, κατ' εξαίρεση, μια διαφορά μπορεί να μην καταστεί άνευ αντικειμένου, παρά την ανάκληση ή την αντικατάσταση της πράξεως της οποίας ζητείται η ακύρωση, σε περίπτωση που ο προσφεύγων εξακολουθεί να έχει επαρκές έννομο συμφέρον για την έκδοση αποφάσεως που ακυρώνει τυπικώς την πράξη αυτή.
- 32 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως για τους εξής λόγους:
- πρώτον, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε περαιτέρω παράνομη πράξη στο μέλλον που θα έθιγε τα συμφέροντά της, λόγω της μέχρι σήμερα τακτικής χρήσεως των επίδικων εγγράφων στο πλαίσιο διαδικασιών εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως. Κατά την προσφεύγουσα, τυχόν έγκριση του τρόπου με τον οποίο η Επιτροπή ενήργησε στην υπό κρίση υπόθεση θα σήμαινε ότι μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι υπηρεσίες της διαβιβάζουν έγγραφα αυστηρώς εμπιστευτικού χαρακτήρα, κατά λάθος ή μη, σε αιτούντες την πρόσβαση και ότι οι διαβιβάσεις αυτές «διορθώνονται» στη συνέχεια, μετά από αρκετές εβδομάδες, με την υπογραφή δηλώσεων που δεσμεύουν μόνον την Επιτροπή και τον οικείο αιτούντα την πρόσβαση και σε καμία περίπτωση τους τρίτους·

- δεύτερον, η προσβαλλόμενη απόφαση εξακολουθεί να έχει ισχύ erga omnes ως προς όλους εκείνους που είχαν πρόσβαση στα επίδικα έγγραφα λόγω του σφάλματος της Επιτροπής, με εξαίρεση τον αιτούντα την πρόσβαση ο οποίος ήταν αποδέκτης της αποφάσεως της 7ης Ιουνίου 2018. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα έγγραφα αυτά εξακολουθούν να υφίστανται και μπορούν να προβληθούν εναντίον της σε κάθε πρόσφορη περίπτωση στο πλαίσιο ενδίκων διαδικασιών σε εθνικό επίπεδο ή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι σαφώς προς το συμφέρον της προσφεύγουσας να μπορεί να ζητήσει οποιαδήποτε πράξη διαδόσεως, η οποία, μέχρι στιγμής, παρέχει τη δυνατότητα να γίνεται χρήση erga omnes in aeternum των επίδικων εγγράφων, να κηρυχθεί άκυρη από τον δικαστή της Ένωσης και με τον τρόπο αυτό να τεθεί τέλος, κατά τρόπο νόμιμο, δεσμευτικό και δυνάμενο να προβληθεί ενώπιον δικαστηρίου, σε οποιαδήποτε τυχόν χρήση των εν λόγω εγγράφων στο μέλλον.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 33 Επισημαίνεται ότι συνιστούν πράξεις ή αποφάσεις δυνάμενες να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, τα μέτρα που παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας κατά τρόπο σαφή τη νομική του κατάσταση (αποφάσεις της 11ης Νοεμβρίου 1981, IBM κατά Επιτροπής, 60/81, EU:C:1981:264, σκέψη 9, της 11ης Νοεμβρίου 2004, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, C-249/02, EU:C:2004:7044, σκέψη 35, και της 26ης Ιανουαρίου 2010, Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής, C-362/08 P, EU:C:2010:40, σκέψη 51).
- 34 Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν μια προσβαλλόμενη πράξη συνιστά απόφαση δυνάμενη να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, πρέπει να εξετασθεί η ουσία της επίμαχης πράξεως [πρβλ. απόφαση της 14ης Μαΐου 2012, Serapracys Pharmaceuticals (Ιρλανδία) κατά Επιτροπής, C-477/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2012:292, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 35 Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι μια πράξη που ανακαλείται και αντικαθίσταται εξαφανίζεται παντελώς από την έννομη τάξη της Ένωσης. Επομένως η ανάκληση μιας πράξεως έχει αποτέλεσμα ex tunc (πρβλ. διατάξεις της 28ης Μαΐου 1997, Proderes κατά Επιτροπής, T-145/95, EU:T:1997:74, σκέψη 26, της 14ης Σεπτεμβρίου 2011, Ιταλία κατά Επιτροπής, T-239/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:471, σκέψη 22, και της 8ης Ιουνίου 2017, Elevolution – Engenharia κατά Επιτροπής, T-691/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:395, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 36 Στην υπό κρίση υπόθεση, μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο αιτών την πρόσβαση υπέβαλε επιβεβαιωτική αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, ζητώντας από την Επιτροπή να αναθεωρήσει τη θέση της. Κατόπιν της αιτήσεως αυτής, ο Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 8, του κανονισμού 1049/2001, εξέδωσε την απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018, με την οποία αρνήθηκε πλήρως την παροχή προσβάσεως στα επίδικα έγγραφα.
- 37 Επομένως, η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 ανακάλεσε και αντικατέστησε την προσβαλλόμενη απόφαση (πρβλ. αποφάσεις της 2ας Οκτωβρίου 2014, Strack κατά Επιτροπής, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, σκέψη 89, και της 24ης Μαΐου 2011, NLG κατά Επιτροπής, T-109/05 και T-444/05, EU:T:2011:235, σκέψη 102 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί απλώς μια πρώτη τοποθέτηση εκ μέρους της Επιτροπής η οποία αντικαταστάθηκε πλήρως με την απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018, η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 είναι αυτή που περάτωσε τη διαδικασία και, ως εκ τούτου, έχει τον χαρακτήρα αποφάσεως (πρβλ. απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2003, Co-Frutta κατά Επιτροπής, T-47/01, EU:T:2003:272, σκέψεις 30 έως 32).

- 38 Επομένως, κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής, η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018 είχε ήδη αντικαταστήσει την προσβαλλόμενη απόφαση και την είχε εξαφανίσει από την έννομη τάξη της Ένωσης, με συνέπεια αυτή να μην παράγει πλέον κανένα αποτέλεσμα, ακόμη και ως προς την προσφεύγουσα.
- 39 Συνεπώς, η υπό κρίση προσφυγή στερείτο αντικειμένου κατά την ημερομηνία της ασκήσεώς της και πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη.
- 40 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τα διάφορα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα.
- 41 Ασφαλώς, έχει κριθεί ότι μια προσφυγή ακυρώσεως μπορεί να μην καταστεί άνευ αντικειμένου εφόσον η ανάκληση της πράξεως της οποίας ζητείται η ακύρωση πραγματοποιείται εκκρεμούσης της δίκης και ο προσφεύγων εξακολουθεί να έχει επαρκές συμφέρον για την έκδοση αποφάσεως περί ακυρώσεως της πράξεως αυτής (πρβλ. αποφάσεις της 7ης Ιουνίου 2007, *Wunenburger* κατά Επιτροπής, C-362/05 P, EU:C:2007:322, σκέψεις 47 και 50 έως 52, της 27ης Σεπτεμβρίου 2002, *Tideland Signal* κατά Επιτροπής, T-211/02, EU:T:2002:232, σκέψεις 48 και 49, και διάταξη της 14ης Σεπτεμβρίου 2011, *Ιταλία* κατά Επιτροπής, T-239/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:471, σκέψη 23).
- 42 Ωστόσο, στην υπό κρίση υπόθεση, η προσφυγή της προσφεύγουσας στερείτο αντικειμένου ήδη κατά τον χρόνο της ασκήσεώς της (βλ. σκέψη 38 ανωτέρω).
- 43 Εξάλλου, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως μπορεί να αποτρέψει το ενδεχόμενο επαναλήψεως της φερόμενης παράνομης πράξεως στο μέλλον, υπενθυμίζεται ότι καθεμία από τις παράνομες πράξεις που προβάλλει η προσφεύγουσα συνδέεται στενά με τις ιδιαίτερες συνθήκες της υπό κρίση υποθέσεως και ότι η προσφεύγουσα δεν τεκμηρίωσε επαρκώς τυχόν κίνδυνο να επαναληφθούν στο μέλλον. Αντιθέτως, η συμπεριφορά της Επιτροπής, όπως περιγράφεται στις σκέψεις 5 και 6 ανωτέρω, κατόπιν της εσφαλμένης δημοσιοποιήσεως των επίδικων εγγράφων, καταδεικνύει ότι ο κίνδυνος να επαναληφθεί τέτοια δημοσιοποίηση στο μέλλον δεν αποδείχθηκε.
- 44 Επιπλέον, όσον αφορά την εκτίμηση της προσφεύγουσας ότι εξακολουθεί να έχει έννομο συμφέρον καθόσον, ελλείψει ακυρώσεως, η προσβαλλόμενη απόφαση εξακολουθεί να έχει ισχύ *erga omnes*, πλην έναντι του αιτούντος την πρόσβαση, αποδέκτη της αποφάσεως της 7ης Ιουνίου 2018, διαπιστώνεται ότι αυτή είναι εσφαλμένη. Όπως αναφέρεται στη σκέψη 37 ανωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση αντικαταστάθηκε από την απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018. Επομένως, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι, μετά την έκδοση της αποφάσεως της 7ης Ιουνίου 2018, η προσβαλλόμενη απόφαση εξακολουθεί να έχει ισχύ ως προς πρόσωπα άλλα, πλην του αιτούντος την πρόσβαση.
- 45 Τέλος, όσον αφορά τον επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το έννομο συμφέρον της δικαιολογείται λόγω της μερικής δημοσιοποιήσεως των επίδικων εγγράφων μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, επισημαίνεται ότι η ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν καθιστά δυνατή την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση. Ειδικότερα, μολονότι απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου που ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση παράγει αποτελέσματα *erga omnes*, λόγω του ότι περιβάλλεται με απόλυτο δεδικασμένο και την εξαφανίζει αναδρομικά έναντι όλων των υποκειμένων δικαίου [πρβλ. απόφαση της 1ης Ιουνίου 2006, P & O *European Ferries (Vizcaya)* και *Diputación Foral de Vizcaya* κατά Επιτροπής, C-442/03 P και C-471/03 P, EU:C:2006:356, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία], εντούτοις η ακύρωση αυτή δεν θεραπεύει τις συνέπειες που έχουν επέλθει λόγω της δημοσιοποιήσεως των επίδικων εγγράφων μετά την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως. Επομένως, η ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν μπορεί να αναιρέσει τις συνέπειες της δημοσιοποιήσεως των επίδικων εγγράφων, δεδομένου ότι όλα τα πρόσωπα που τα διάβασαν έλαβαν γνώση αυτών των πληροφοριών, η δε γνώση είναι άμεση και μη αναστρέψιμη. Ως εκ τούτου, η ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν δύναται να ωφελήσει την προσφεύγουσα.

- 46 Η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου να απορρίψει την προσφυγή ακυρώσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως ως απαράδεκτη, λόγω ελλείψεως αντικειμένου, δεν θίγει, ωστόσο, τη δυνατότητα της προσφεύγουσας να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως, στον βαθμό που η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η εκτέλεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως της προκάλεσε ζημία. Συγκεκριμένα, κατ' εφαρμογήν της αρχής της αυτοτέλειας των μέσων παροχής έννομης προστασίας, ένας διάδικος έχει τη δυνατότητα να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως λόγω αστικής ευθύνης χωρίς να υποχρεούται από οποιαδήποτε διάταξη να επιδώσει την ακύρωση της παράνομης πράξεως που του προξενεί ζημία (πρβλ. αποφάσεις της 14ης Σεπτεμβρίου 1999, Επιτροπή κατά AssiDomän Kraft Products κ.λπ., C-310/97 P, EU:C:1999:407, σκέψη 59, και της 28ης Φεβρουαρίου 2018, Βακάκης και Συνεργάτες κατά Επιτροπής, T-292/15, EU:T:2018:103, σκέψη 30).
- 47 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 48 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα επειδή, αφενός, η προσφυγή είναι απαράδεκτη, και, αφετέρου, κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής, η προσφεύγουσα όφειλε να γνωρίζει ότι η διαβίβαση των επίδικων εγγράφων λόγω σφάλματος δεν είχε καμία επίπτωση, ότι είχε υποβληθεί επιβεβαιωτική αίτηση προσβάσεως και ότι η Επιτροπή επρόκειτο να εκδώσει απόφαση κατόπιν της εν λόγω αιτήσεως, η οποία θα ελάμβανε δεόντως υπόψη τα συμφέροντά της.
- 49 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων επειδή η ένσταση απαραδέκτου πρέπει να απορριφθεί και επειδή οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα H. Sugmandsgaard Øe στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Mobit και Autolinee Toscane (C-350/17 και C-351/17, EU:C:2018:869), απορρίπτουν την ερμηνεία της Επιτροπής αναφορικά με την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70 (ΕΕ 2007, L 315, σ. 1).
- 50 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.

2) Καταδικάζει τη Régie autonome des transports parisiens (RATP) στα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 14 Μαΐου 2019.

Ο Γραμματέας
E. Coulon

Ο Πρόεδρος
S. Frimodt Nielsen